

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z odwołania B. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Wałbrzychu

o rekompensatę za pracę w warunkach szczególnych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 marca 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 22 sierpnia 2023 r., sygn. akt III AUa 290/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od B.G na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Wałbrzychu tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2023 r., na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 26 stycznia 2022 r., zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił odwołanie B. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Wałbrzychu z dnia 14

października 2021 r. odmawiającej mu prawa do rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych.

Odwołujący się wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, zaskarżając orzeczenie w całości i opierając skargę na podstawie naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że orzekający w pierwszej instancji Sąd Okręgowy w Świdnicy, analizując materiał dowodowy, niewłaściwie go ocenił, przyjmując za wiarygodne zeznania świadków i skarżącego, choć zdaniem Sądu Apelacyjnego zeznania te nie udowadniały, a jedynie uprawdopodobniały pracę skarżącego w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższy zarzut, odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od strony przeciwnej na rzecz skarżącego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na rażące naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c., przez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu i przyjęcie, że zeznania świadków i odwołującego się nie stanowią dowodu na jego pracę w warunkach szczególnych, a jedynie uprawdopodobniają ten fakt, gdy z ustalonego przez Sąd pierwszej instancji stanu faktycznego wynika, iż są one wystarczającym dowodem dla ustaleń w tym zakresie, a Sąd drugiej instancji nie mógł bez bezpośredniego przesłuchania świadków i skarżącego kwestionować ich.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie jest kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w

sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, który powołuje się na tę przesłankę, powinien wykazać oczywistą zasadność skargi przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie przesłanką oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego bądź procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Sam stawiany przez skarżącego zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) prawa, zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, nie prowadzi wprost do konkluzji, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Możliwa jest bowiem sytuacja, w której zaskarżony wyrok sądu drugiej instancji, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu (art. 398¹⁴ *in fine* k.p.c.). Oczywiście naruszenie prawa występuje wówczas, gdy błąd w interpretacji lub stosowaniu prawa jest widoczny bez pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów i jednocześnie sprawia, że zaskarżone orzeczenie powinno być wyeliminowane z obrotu prawnego ze względu na jego rażącą wadliwość (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 5 października 2007 r., III CSK

216/07, LEX nr 560577; z dnia 19 marca 2004 r., II PK 4/04, LEX nr 585785; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494).

Oparcie przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. na zarzutach naruszenia tylko przepisów prawa procesowego nie pozwala stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Chodzi o brak zarzutów naruszenia prawa materialnego. Wszak w przypadku rozstrzygnięcia sporu wyrokiem, znaczenie ma w pierwszej kolejności prawo materialne, gdyż to ono wyznacza, jakie postępowanie dowodowe było konieczne dla dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności, a wcześniej - czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Sąd Apelacyjny wskazał na przepisy prawa materialnego normujące przesłanki nabycia prawa do spornego świadczenia. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (ani w podstawie kasacyjnej) skarżący nie zarzuca naruszenia prawa materialnego. Nie jest to bez znaczenia w ocenie przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż sąd powszechny nie przeprowadza wszystkich zgłoszonych przez stronę dowodów, gdy uznaje, że dotychczasowy materiał wyjaśnił sprawę do rozstrzygnięcia.

Prawo materialne stanowi punkt odniesienia dla procesowej podstawy kasacyjnej. Nie każde naruszenie przepisów prawa procesowego przesądza o zasadności skargi kasacyjnej, lecz tylko takie uchybienie, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje zaś prawo materialne. Nie inaczej analizuje się przesłankę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący upatruje oczywistą zasadność skargi wyłącznie w naruszeniu przepisów prawa procesowego, co w świetle wyżej wskazanych argumentów, nie może odnieść pozytywnego skutku w postaci przyjęcia skargi do rozpoznania. Ponadto, utożsamianie oczywistej zasadności skargi z uchybieniem przepisom o ocenie materiału dowodowego stoi w sprzeczności z kognicją Sądu Najwyższego wyznaczoną przez art. 398³ § 3 k.p.c. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., a taki przepis powołał skarżący w

podstawach kasacyjnych. Artykuł 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, LEX nr 230204; z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, LEX nr 238975; z dnia 5 września 2008 r., II UK 370/07, LEX nr 785533; z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 Nr 4, poz. 76; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z dnia 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366). Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 513257).

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że w sprawie nie występuje powołana przez skarżącego przesłanka przedsądu, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 i 3 w związku art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[a.ł]